



מיכל ויצחק מודעי באולפן הטלוויזיה מלכתיומי

בלא שערוריות, או מעורבות כלשהי של המישפחה. יצחק מודעי האשים את עצמו, כמעט כמו כל אב העוסק בענייני ציבור, בכך שהזניח את מישפחתו, וחש שלו עצמו יש יד בגירושיה. הוא אפילו שקל התפטרות מתפקידו כשר, כדי להקדיש זמן רב יותר להראלה ולשאר בני משפחתו. הראלה הצליחה להגיש את אביה מהחלטה זו.

מיום מותה של הראלה, הפך יצחק מודעי לאיש אחר. הוא אינו מרבה לדבר על האסון, ואינו מזכיר את הראלה לפני זרים. תחילה חזר לחיק הרה, ורק בהדרגה ובמאמץ בלתי נלאה, חזר מאוחר יותר לעצמו ולעבודתו.

רבים תולים את הישגיו בשנים שחלפו מאז מותה של הראלה, בעובדה שזאמו האסון, משקיף מודעי את כל כולו בעבודה, כאילו היתה סם משכך כאבים.

האסון השפיע גם על האם, מיכל, שלא היתה עוד אשת־ישר וישובת בית, הממתנה לבעלה. גם היא החלה משקיעה את מידעיה בעבודה ציבורית. מודעי הודה פעמים אחדות באונוי מקורביו, כי מותה של הראלה שינה אצלו את "הכל". הוא אף אמר לאחד מהם: "אני בישרתי להרבה הורים שכולים את מות יקיריהם. כשהייתי בא אל מישפחות חיילים שלי שנפלו בקרב, הייתי משוכנע שאני מבין איך ההורים מרגישים. רק אחרי האסון שלי, אני יודע שאי אפשר להבין הורים שכולים".

מכה זו שספג מודעי, הולידה את אחת השמועות העקשניות ביותר שידעה הפוליטיקה הישראלית. מודעי שהיה במשך שנים רבות יריב עיקש למנהיג מפלגתו, שימחה ארליך — ובחוקו, מתנגד למדיניותו הכלכלית, שהביאה לדעת מודעי, את המדינה אל עברי פי פחת — נהג להציג מול כל תוכנית כלכלית של ארליך המנוח, תוכנית נגדית משלו, עד שהתייסס בין השניים הפכו בלתי־נסבלים.

באחר משיאי העימות בין ארליך ובין מודעי, אמר ארליך בראיון עיתונאי, כי מודעי זקוק לטיפול פסיכיאטרי. מודעי לא הגיב. הארץ געשה וגל השמועות בקשר למצבו הנפשי של שר־האנרגיה, היה כפי כל. במהלך המילחמה בין מודעי וארליך, הצליח מודעי בכינוס כפרי המכביה בשנת 1980, לנטרל חלקית את מנהיגותו של ארליך. מודעי לא שכח את הסיפור על הפסיכיאטר, אם כי העיד על עצמו שאינו נקמץ. אחת ממעלותיו של מודעי היא מודעותו לחולשותיו. הוא שגוא על רבים מעובדיו ועל רבים מן הבאים עימו במגע. לא היה שר בממשלות הליכוד, שפיטר כל־כך הרבה אנשים

כאשר מונה מודעי כשר־האנרגיה והתשתית נפסקו ההסדרים בינו לבין חברת רבלון, והוא קיבל פיצוי.

## מותה של הראלה

**במוצאי־שבת**, 3 בינוי 1978, בצומת הקאנטרי־קלאב, בדרך מתלאביב להרצליה, איבדה הראלה מודעי את השליטה על הגה מכונית הפיאט 850 שלה. המכונית עלתה על איתנועה ועל עץ. הראלה נהרגה בו במקום.

הראלה היתה אהבת הגדולה של יצחק מודעי. היא העריצה את אביה, שהיה לגביה התגלמות הגבר הרצוי. כאשר אמרה לו שבועות אחרים קודם למותה: "אולי יתאים לך שפם", לא היסס יצחק מודעי, והחל מגדל שפם. הראלה נקראה על שם־עלומיה של אמה (הראל). עוד כשהיתה הראלה קטנה, היה כרוך, שיפיה לא יפול מיופיה של אמה, מלכת־היופי לשעבר. כאשר גוייסה הראלה לצה"ל, היא הוצבה בתחנת־השידור הצבאית גלי־צה"ל. תחילה היא שירתה בתחנה כמזכירה, בין השאר כמזכירת־ההפקה בתוכניתו של יצחק בן־נר מוקום טוב באמצע, ועד מהרה החלה עובדת בהפקות ובכתבות.

הראלה נישאה לדורון לווינסון, פצוע קשה ממלחמת יום־הכיפורים, וכעבור כמה חודשים התגרשה ממנו

עותיו לפעולה. התוצאה: מודעי הפך עד מהרה לאחד מראשי האופוזיציה במפלגה הליברלית, ואף אמר באחת ההודמנויות: "קוצר־הראות של המנהיגות במפלגה נובע מן הרצון לשמור על החנות הקטנה. אי אפשר לגדול, אם חוששים מעלייתם של אנשים חדשים..."

בבחירות שנערכו אחרי־מלחמת יום־הכיפורים נבחר מודעי כחבר־כנסת, ובבחירות של שנת 1977, הפך שר בממשלת הליכוד הראשונה — שר האנרגיה והתשתית, משרד חדש, שלא היה קיים בימי כהונת הממשלות הקודמות.

## הקור הרבלונית

**במשך 15 השנים** שבהן נוהלה חברת רבלון בידי יצחק מודעי, היה גידול שנתי בהיקף הפעילות העסקית שלה, בשיעור של 25% עד 30%. מודעי הירבה אז לעסוק בייסוד ציבור לחברה.

כאשר נבחר לכהן כחבר־כנסת הפך יושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה, שלא בשכר, אך הוצאותיו היו גבוהות. מודעי קיבל, באותה תקופה, גם תשלומים מיוחדים, במיסירת קרן רבלונית, שנועדה למנוע מבכירי החברה לפרוש. תשלומים אלה, שלא היו משכורות, דווחו כחוק, התשלומים ששולמו לזכותו של מודעי הצטברו בחוץ־לארץ.

מיכל שבה ארצה. כעבור זמן קצר שכ ארצה גם מודעי, השתחרר מצה"ל ונשא את מיכל לאשה.

עוד מהרה הוא הצטרף לדשנים וחומרים כימיים, שם היה הממונה על הקמת מפעל־האמוניאק הגדול של החברה. אחרי ההקמה, נשלח בידי החברה להשתלמות בארצות־הברית.

כאשר חזר שוב ארצה, הצטרף לחברת הרלק של שהקימה מפעל גדול בחיפה. אולם כשחוסלה חברת של בארץ, בגלל החוסר־הערבי, לא הצטרף מודעי ליורשת, חברת פז, והחליט לייסד עסק עצמאי משלו. הוא גייס את כל חסכוניותו, לווה כספים מאביו והקים חברה לעיבוד שיירי מיטבח למוזן לעופות. תוך תקופה קצרה, פשטה החברה את הרגל. כל חסכוניות הוג הצעיר מודעי ירדו לטמיון.

עורך־הדין החיפאי הנודע יעקוב סולומון, קישר את מודעי עם חברת מילס כימקאליים. בעוד מודעי ניהל משאומתן להצטרפות לחברה זו, הוצעה לו עבודה נוספת, מטעם עובד בן־עמי ראש עיריית נתניה, ובעליו של מערב, במפעל התמרוקים רבלון, שהוקם אותה עת בחולות אשרוד. מאז ועד למינויו כשר, בממשלת הליכוד הראשונה, זוהה מודעי עם חברת־התמרוקים הגדולה.

## מתמרוקים לפוליטיקה

**יצחק מודעי** לא הסתיר את כוונותיו להשתלב בפוליטיקה הישראלית. הוא חיפש אחרי מפלגה, שהמפילס האידאולוגי שלה נמוך, ויכולת הקידום גבוהה ומהירה. בשנת 1962 היה מועמד גח"ל למישרת ראשות עיריית הרצליה. הוא נכשל בבחירות.

בשנת 1965 גוייס מודעי לשורות המפלגה הליברלית בידי עורך־הדין צבי צימרמן מחיפה. מודעי הצטרף כמיסגרת קבוצה שנקראה הכוח השלישי. עד מהרה התגלה כמרדן שאינו יודע פשרות. כאשר הפך יושב־ראש צעירי הליברלים, תבע ללא הרף ממפלגתו, להתאחד עם חרות. כמיסגרת מאבקים אלה, בתוך המפלגה הליברלית, נוצר כבר אז קרע העוינות בינו ובין מתחרו הישר במפלגה, שר התעשייה והמיסחר, גדעון פת.

בין השנים 1966 ו־1968 כיהן מודעי כחבר בהנהלת המפלגה הליברלית. מ־1967 ועד 1969 היה חבר הנהלת איגוד המפרסמים. בשנת 1969 שימש כחבר הוועד־הפועל של התאחדות־בעלי־התעשייה.

כאשר הציג מודעי את מועמדותו להיבחר כחבר־כנסת בשנת 1969, מנעו זאת ממנו ראשי־המפלגה, כפעולת־תגמול על נדונותו ותבני

שעבדו במחיצתו, כמו מודעי. הוא מתפרץ בצעקות על עובדיו, מעליב אותם, גוער בהם בפומבי ואינו מהסס לפטרם.

בראיון עיתונאי אמר על כך: "אני יודע שזו חולשה שלי. אני יודע שלפעמים אני נמהר. אני יודע שההתפרצויות שלי אינן מוסיפות דבר".

מקורביו של מודעי מספרים בהערצה על כושר־העבודה שלו, לעיתים עד 18 שעות ביממה. אך יחד עם זאת, הם טוענים, כי אחת לשבוע הוא נתקף במצב־רוח קודר, או הם עושים כל שיכולתם, לבטל ראינות ופגישות עימו, ודואגים לנתקו מן העולם הסובב אותו. אותם מקורבים מספרים, שכל הצהרותיו התוקפניות וחלק ממאבקיו הציבוריים, נעוצים באמירות קשוחות, שפלט במהלך אותם מצב־רוח קודרים.

הם מוסיפים ומספרים, כי לפני יותר משנתיים עבר תחול שחור בין מודעי ובין רעייתו מיכל, וגם זה כתוצאה ממותה של הראלה, כאשר מיכל תבעה מבעלה להתמודד ולהתגבר על האכזרה באופן קשוח יותר. לרובי אותם אנשים, היה זה ירדו, ח"כ פינחס גולדשטיין, מי שהחזיר את שלום הבית למישפחת מודעי.

## קוסמטיקה של נפט

**בתפקידו כשר התשתית והאנר־גיה**, מופקד השר יצחק מודעי על משק הרלק של המדינה, על קידוחי הנפט והגז ועל האחריות לויקוקו של הדלק.

מודעי מופקד על מיליוני דולרים, המוקדשים מדי שנה, בתקציב המדינה, לרכישת דלק, ורכישות־הנפט של ישראל מופקדות אישית בידיו של השר מודעי, והיה זה מנכ"ל משרדו לשעבר, רודי הגואל, שהורה, כי אינו יודע כיצד נעשה חלק מעסקות רכישת הדלק לישראל, למרות שהוא אחראי עליהן, מבחינה אישית.

בשנים הראשונות לכהונתו של מודעי כשר־התשתית והאנרגיה, הוא כמעט הסתבך כמה פעמים, בעסקות נפט, עם סוכנים בינלאומיים מפוקפקים, ששאפו לייבא נפט ממכסיקו, תמורת עמלה הולמת ביניהם אל שווימר, מי שייסד את התעשייה־האווירית, ומרכוס כץ סוחר־הנשק ותומך המפל"ל, בעוד שראשי המפל"ל, זכרון המר ויהודה בן־מאיר, לוחצים לתחיתת העסקות עימם.

בסוף 1979, פורסם בהעולם הזה (3.4.1980), על כניסתם של דחמים אהרונים וטוביה אושרי, לעיסקי תיווך הנפט, בין מכסיקו ובין משרד התשתית והאנרגיה:

"מקורות מקורבים לאושרי ואהרונים אישרו כי השניים פעלו בסוף 1979 במכסיקו בניסיון להשיג נפט עבור ישראל. הם תבעו תמורת חלקם רק שיפורסם כי סייעו למדינה. אולם משלא התקבלה דרישה זו — ביטלו את העסקה..."

## תעלת הפיל הלבן

**בשנת 1981** פרש יצחק מודעי מתפקיד שר־התשתית והאנרגיה, בתיקווה שהוא עשוי להתמנות כשר־החוק. אז אמר: "יש לי 90% מהכישורים להיות שר־החוק". קודם לפרשתו מעיסקי הרלק והאנרגיה, שימש מודעי כמנוע למימוש תוכניתו של מנהיג התחיה' רפוב' יובל נאמן, להקמת צוות היגוי ותיכנון של תעלת הימים, שנועדה לחבר את הים־התיכון עם ים־המלח, ברוח חזונו של ד"ר תיאודור הרצל, תעלה, שמטרתה להפעיל טורבינות ענק.

מודעי הקים את חברת ים התיכון — ים המלח, שבה 13 חברי מועצת־מנהלים, ואכרהם שכטרמן וי"ר מרכז תנועת החרות, יו"ר החברה. במקביל הוקצו תקציבים לשכירת



מודעי בעת האיפור בטלוויזיה (עם נסים מישעל) הופעה הנאה עזרה